

Rekomendacje i instrukcje dla instytucji pieczy zastępczej dotyczące zapobiegania zakażeniom wirusem SARS-CoV-2

Wszystkie instrukcje, rekomendacje i polecenia wydane poprzez wojewodów organom prowadzącym podmioty pieczy zastępczej dotyczą wszystkich osób w nich przebywających

1. W zakresie opuszczania podmiotów pieczy zastępczej poza teren budynku przez wychowanków i odwiedzin osób z zewnątrz oraz przyjmowania nowych wychowanków w trybie interwencyjnym.

Zaleca się:

- a) uniemożliwienie wstępu na teren placówek osobom, których obecność nie jest konieczna do zapewnienia ciągłości ich działalności;
- b) ograniczenie w miarę możliwości aktywności wychowanków poza terenem placówki i informowanie ich o ryzyku jakie niesie ze sobą nieprzestrzeganie zasad higieny i wskazówek Głównego Inspektora Sanitarnego w powyższym zakresie, w tym przestrzegania nakazu noszenia maseczek ochronnych i zachowywania odpowiedniego odstępu między pracownikami, a także wychowankami a pracownikami placówek;
- c) w przypadku konieczności przyjęcia nowego wychowanka w trybie interwencyjnym lub po okresie urlopowania zaleca się zachowanie szczególnej ostrożności w celu zminimalizowania możliwości ewentualnego rozprzestrzeniania się wirusa w placówce;
- e) przeprowadzanie pomiaru temperatury dla wszystkich osób wchodzących do placówki/ podmiotu pieczy zastępczej, za ich zgodą;
- d) wprowadzenie zakazu wchodzenia osobom z zewnątrz w przypadku wykazania, niepokojących objawów choroby zakaźnej, wskazujących na infekcję dróg oddechowych, w szczególności gorączki i kaszlu, a także kontaktu z osobą chorą, zakażoną, izolowaną lub kwarantannowaną. Zaleca się przyjęcie odpowiednich oświadczeń w formie pisemnej;

Minister Rodziny
i Polityki Społecznej

- f) wprowadzenie obowiązku przeprowadzania szczegółowego wywiadu z pracownikami, dotyczącego potencjalnych sytuacji stwarzających ryzyko zakażenia, w których mogli znaleźć się pracownicy;
- g) umożliwienie wychowankom placówek/ podmiotów pieczy zastępczej osobistego (jeżeli to możliwe ze względów epidemiologicznych) kontaktu z rodzinami i siecią wsparcia poza placówką lub z wykorzystaniem urządzeń komunikacyjnych i zachęcanie do podtrzymywania takich kontaktów, chyba że są one przez sąd zakazane. Za właściwą opiekę nad wychowankiem, w tym za kontakty z rodziną biologiczną i urlopowanie wychowanka do domu rodzinnego, odpowiada osoba prowadząca rodzinną formę pieczy zastępczej lub dyrektor instytucjonalnej formy pieczy zastępczej. Szczególną troską należy otoczyć małe dzieci i dzieci z niepełnosprawnościami;
- h) kontakt z rodzinami i innymi osobami spoza placówki np. powinien być organizowany w wydzielonym do tego pomieszczeniu z zamontowaną przegrodą pleksi /przeszkłoną, która uniemożliwia wymianę powietrza między przestrzeniami w którym znajduje się wychowanek pieczy i osoba z zewnątrz.
- i) w sytuacji kontaktu dziecka z osobami z zewnątrz na terenie placówki oraz sytuacjami urlopowania dziecka należy stosować zasady
- zachowywanie bezpiecznej odległości, co najmniej 1,5 m od drugiej osoby lub stosowanie osłon ust i nosa
 - częste mycie rąk (wodą z mydłem) lub dezynfekowanie rąk środkami dezynfekcji na bazie alkoholu (o min. 60% zawartości alkoholu);
 - regularne mycie lub dezynfekowanie powierzchni dotykowych,
 - regularne sprzątanie często używanych pomieszczeń, takich jak toalety z użyciem wody z detergentem a w przypadku korzystania przez osoby odizolowane z w/w pomieszczeń, po każdym ich pobycie w obszarze wspólnym;
 - regularne wietrzenie pomieszczeń.
- j) w sytuacji urlopowania dziecka należy przeprowadzić wywiady z rodzicami przed i po urlopowaniu, a także prowadzić wnikliwą obserwację dziecka po powrocie;

Minister Rodziny
i Polityki Społecznej

k) w sytuacji niepokojących objawów wychowanka lub pracownika należy postępować zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie chorób zakaźnych powodujących powstanie obowiązku hospitalizacji, izolacji lub izolacji w warunkach domowych oraz obowiązku kwarantanny lub nadzoru epidemiologicznego, oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 października 2020 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej nad pacjentem podejrzanym o zakażenie lub zakażonym wirusem SARS-CoV-2.

2. W zakresie organizacji pracy opiekuńczo-wychowawczej podmiotów pieczy zastępczej.

Zaleca się:

- a) organizowanie w sposób szczególny życia zbiorowego osób przebywających w placówkach poprzez ograniczenie wzajemnego kontaktu lub ograniczenie spotkań do małych grup w zależności od wzrostu liczby zakażeń;
- b) zapewnienie pomocy psychologicznej osobom potrzebującym wsparcia;
- c) w przypadku przyjmowanego podopiecznego zaleca się odseparowanie osoby na okres co najmniej 10 dni od innych podopiecznych;
- d) wydzielenie dla przyjętego podopiecznego (tymczasowo) osobnych naczyń (talerze, sztućce, szklanki). Zaleca się, aby posiłki dostarczać do pokoju, w którym podopieczny jest tymczasowo odizolowany. Rekomenduje się, aby wydzielić na czas odizolowania osoby przedmioty codziennego użytku, których w tym czasie nie będą używać inne osoby;
- e) osobom odizolowanym należy zapewnić stałego opiekuna, który będzie dedykowany do opieki wyłącznie nad tą osobą;
- f) rozmowa z wychowankami i pracownikami nt. celowości czasowego odizolowania, konieczności przestrzegania podstawowych zasad higieny, np. częstego mycia rąk, zasłaniania ust i nosa podczas kaszlu i kichania;
- g) zapewnienie odpowiedniej opieki wychowankom z uwzględnieniem zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego, czyli:

Minister Rodziny
i Polityki Społecznej

- promowanie i wspieranie wśród wychowanków higieny rąk i dróg oddechowych zgodnie z wytycznymi zamieszczonymi poniżej, a także właściwej etykiety postępowania prewencyjnego przez wychowanków i pracowników;
- zapewnienie środków czystości (mydło, ręczniki papierowe) i dezynfekcji (np. żele dezynfekujące/chusteczki dezynfekujące) w każdym pomieszczeniu wspólnego użytku oraz w miarę możliwości w każdym pokoju;
- h) podczas sprawowania opieki (dotyczy to także podopiecznych) przestrzeganie następujących zasad:
 - zachowywanie bezpiecznej odległości, co najmniej 1,5 m od drugiej osoby lub stosowanie osłon ust i nosa, chyba że jest to niemożliwe (np. ze względu na opiekę nad osobą niesamodzielną);
 - częste mycie rąk (wodą z mydłem) lub dezynfekowanie rąk środkami dezynfekcji na bazie alkoholu (o min. 60% zawartości alkoholu);
 - unikanie dotykania oczu, nosa i ust;
 - wywieszanie w widocznych miejscach plakatów edukacyjnych informujących o prawidłowym sposobie mycia rąk, ich dezynfekcji i innych zachowaniach higienicznych;
 - regularne mycie lub dezynfekowanie powierzchni dotykowej, w tym biurka, lamy i stoły, klamki, włączniki światła, regularne przecieranie poręczy z użyciem wody i detergentu lub środka dezynfekcyjnego;
 - regularne sprzątanie często używanych pomieszczeń, takich jak toalety z użyciem wody z detergentem a w przypadku korzystania przez osoby odizolowane z w/w pomieszczeń, po każdym ich pobycie w obszarze wspólnym;
 - regularne wietrzenie pomieszczeń.
- i) W odniesieniu do organizacji żywienia w placówkach przestrzeganie następujących zasad:
 - Należy wyłączyć źródła i fontanny wody pitnej, zapewnić korzystanie z innych dystrybutorów; zalecenia higieniczne w przypadku innych dystrybutorów wody zostały wskazane na stronie internetowej GIS;

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

- Przy organizacji żywienia, obok warunków higienicznych z zakresu bezpieczeństwa żywności, dodatkowo wprowadzić należy zasady szczególnej ostrożności dotyczące zabezpieczenia epidemiologicznego pracowników, odległość stanowisk pracy, środki ochrony osobistej, płyny dezynfekujące do czyszczenia powierzchni i sprzętów. Szczególną uwagę należy zwrócić na utrzymanie wysokiej higieny, mycia i dezynfekcji stanowisk pracy, opakowań produktów, sprzętu kuchennego, naczyń stołowych oraz sztućców.
- Korzystanie z posiłków musi być bezpieczne, w miejscach do tego przeznaczonych. Tam, gdzie to ma zastosowanie - rekomenduje się zmianowe wydawanie posiłków, czyszczenie blatów stołów i poręczy krzeseł po każdej grupie.
- Usunięcie dodatków (np. cukier, jednorazowe sztućce, wazoniki, serwetniki) z obszaru sali jadalnej.
- Należy wyłączyć z użycia przestrzenie samoobsługowe, w tym bary sałatkowe, bufety oraz dozowniki do samodzielnego nalewania napojów.
- W przypadku, gdy posiłki dostarcza zewnętrzny catering zalecane jest zapewnienie przez firmy cateringowe pojemników i sztućców jednorazowych. Jeżeli jednakże posiłki dostarczane przez firmę cateringową są przywożone w pojemnikach zbiorczych, rozkładane na miejscu na talerze, i tam zapewnione zostały sztućce i naczynia wielorazowego użytku, to taki sposób podawania posiłków jest właściwy, jeżeli w placówce:
 - naczynia i sztućce będą myte w zmywarce z dodatkiem detergentu, w temperaturze min. 60oC (zaleca się zmywarę z funkcją wyparzania, a jeśli jej nie ma –wyparzanie gorącą wodą po myciu);
 - lub myte w gorącej wodzie z dodatkiem detergentu i wyparzane.
- Zasady dotyczące mycia zastawy stołowej w placówce są takie same jak opisane powyżej w przypadku przygotowywania (i podawania) posiłku na miejscu.

Minister Rodziny
i Polityki Społecznej

- j) monitorowanie stanu zdrowia osób, które nie zostały zdiagnozowane jako osoby zakażone i w sytuacji niepokojących objawów niezwłocznie zawiadomienie telefoniczne lekarza pierwszego kontaktu celem uzyskania teleporady medycznej;
- k) zapewnienie ciągłości zaopatrzenia placówek w żywność, środki czystości, środki ochrony osobistej (maski ochronne, rękawice, środki dezynfekcyjne, żele/chusteczki dezynfekcyjne, fartuchy ochronne, pościel jednorazową).

3. W zakresie postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia wirusem SARS-CoV-2 u wychowanka lub pracownika.

Zaleca się

- a) w sytuacji podejrzenia u osoby przebywającej w placówce wystąpienia zakażenia wirusem SARS-CoV-2 należy:
 - W razie wystąpienia objawów infekcji dróg oddechowych (gorączka, kaszel, duszność, utrata węchu i smaku) bezzwłocznie odizolować osobę z objawami od innych osób przebywających w placówce w osobnym pomieszczeniu i skontaktować się z lekarzem pierwszego kontaktu celem uzyskania teleporady medycznej,
 - W sytuacji konieczności kontaktów zaleca się, aby osoba odizolowana założyła maseczkę ochronną lub inną osłonę ust i nosa, natomiast pracownik zapewniający opiekę nad podopiecznym – zastosował rękawiczki ochronne oraz maseczkę ochronną,
 - w przypadku, gdy lekarz podstawowej opieki zdrowotnej udzielający teleporady podejmie decyzję o zleceniu testu należy skontaktować się z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną (która umawia i wysyła karetkę wymazową), w innych przypadkach należy zorganizować transport do punktu wymazowego
- b) w przypadku zalecenia kwarantanny bezzwłocznie odizolować osobę w specjalnie przygotowanym do tego celu pomieszczeniu;

4. W zakresie postępowania w przypadku zakażenia wirusem SARS-CoV-2 wychowanka/ pracownika podmiotu pieczy zastępczej.

Zaleca się:

a) w przypadku potwierdzenia u wychowanka/wychowanków lub pracowników/ opiekunów zakażenia wirusem SARS-CoV-2, a którego stan **nie spełnia** przesłanek do hospitalizacji, należy:

- wydzielić pomieszczenie/pomieszczenia, w których osoby/osoby zakażone będą przebywać na czas leczenia. Należy w miarę możliwości utworzyć strefę w wydzielonej części budynku, do którego nie będą mieli dostępu pozostali, niezakażeni wychowankowie placówki i niezakażeni pracownicy placówki;
- monitorować stan zdrowia osób pozostających w izolacji z powodu zakażenia wirusem, z zachowaniem szczególnych procedur minimalizujących możliwość rozprzestrzenia się wirusa na osoby zdrowe;
- w przypadku pogorszenia stanu zdrowia pozostających w izolacji zakażonych wychowanków i pracowników, należy niezwłocznie powiadomić o sytuacji lekarza pierwszego kontaktu w celu uzyskania porady w sprawie dalszego postępowania.

b) w przypadku **wystąpienia w placówce rozpoznania zachorowania na chorobę zakaźną wirus SARS-CoV-2** u wychowanka, którego stan wskazuje na hospitalizację należy niezwłocznie podjąć działania w celu objęcia go obowiązkową hospitalizacją

c) monitorować stan zdrowia osób, które pozostawały w bezpośrednim kontakcie z osobą zakażoną (krąg osób skierowanych do kwarantanny ustala właściwy PPIS oraz decyduje które osoby skierować do nadzoru epidemiologicznego) i w sytuacji niepokojących objawów infekcji dróg oddechowych (gorączka, kaszel, duszność, utrata węchu i smaku) należy niezwłocznie skontaktować się z lekarzem pierwszego kontaktu celem uzyskania teleporady medycznej

d) osoby skierowane przez PPIS do kwarantanny odbywają ją w odosobnieniu wg. zasad opisanych powyżej.

5. W zakresie postępowania w przypadku przyjmowania nowego wychowanka placówki/ podmiotu pieczy zastępczej przyjętego w trybie interwencyjnym opracowano procedurę postępowania:

Zaleca się

- a) zapewnienie izolacji nowo umieszczanego wychowanka od innych wychowanków tego domu na okres co najmniej 10 dni, z uwzględnieniem posiadanej infrastruktury danej jednostki samorządu terytorialnego i konkretnej placówki, w szczególności poprzez pobyt w odizolowanym pomieszczeniu, bez możliwości kontaktu z innymi wychowankami;
- b) ograniczenie liczby pracowników, którzy będą mieli bezpośredni kontakt z nowoprzyjętym wychowankiem, zaleca się dedykowanie jednego opiekuna.
- c) zachowanie ścisłego reżimu sanitarnego, w tym do noszenia środków ochrony osobistej, w trakcie pracy w bezpośrednim kontakcie z nowym wychowankiem przez pracownika placówki,
- d) prowadzenie na bieżąco pomiaru temperatury ciała i oceny ewentualnych objawów infekcji dróg oddechowych u wychowanka przyjmowanego do placówki.

6. W zakresie kadry placówek / podmiotów pieczy zastępczej.

Zaleca się

- a) skierowanie kadry z placówek, których działalność jest zawieszona do placówek, w których występują problemy kadrowe ze sprawowaniem opieki nad wychowankami, w celu ich wsparcia;
- b) zabezpieczenie sytuacji dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w sytuacji niemożności sprawowania opieki nad dziećmi przez opiekunów zastępczych;
- b) włączanie wolontariuszy, studentów do wspomagania placówek w zakresie opieki nad wychowankami, zwracając przy tym szczególną uwagę na przestrzeganie przez te osoby zasad, które zminimalizują możliwości wystąpienia bądź rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 na terenie placówki;

Minister Rodziny
i Polityki Społecznej

- c) zapewnienie ciągłości opieki medycznej;
- d) w razie potrzeby i możliwości prawnych w placówkach zmienić normy czasu pracy pracowników (wprowadzenie tzw. rotacyjnego czasu pracy);
- e) wprowadzenie obowiązku przeprowadzania szczegółowego wywiadu z pracownikami podmiotów pieczy zastępczej, dotyczącego potencjalnych sytuacji stwarzających ryzyko zakażenia, w których mogli znaleźć się pracownicy, zwłaszcza osoby świadczące pracę równocześnie w kilku instytucjach.

Przydatne instrukcje:

- mycia rąk
<https://gis.gov.pl/zdrowie/zasady-prawidlowego-mycia-rak/>
- dezynfekcji rąk
<https://gis.gov.pl/aktualnosci/jak-skutecznie-dezynfekowac-rece/>
- prawidłowego zdejmowania maseczki
<https://gis.gov.pl/aktualnosci/jak-prawidlowo-nalozyc-i-zdjac-maseczke/>
- prawidłowego zdejmowania rękawiczek
<https://gis.gov.pl/aktualnosci/koronawirus-jak-prawidlowo-nalozyc-i-zdjac-rekawice/>